

Струка (назив):	КУЛТУРА И УМЈЕТНОСТ			
Занимање (назив):	ТЕХНИЧАР ДИЗАЈНА ЕНТЕРИЈЕРА И ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА			
Предмет (назив):	ЦРТАЊЕ И СЛИКАЊЕ			
Опис (предмета):	Стручни предмет			
Модул (наслов):	КОМПОНОВАЊЕ И ПРОПОРЦИЈА			
Датум:	Август, 2021. године	Шифра:	Редни број:	04
Сврха				
Овај модул ће да оспособи ученике да стекну знања из области просторних умјетности и компоновању простора, како би стечена знања успјешно примјенили у пракси при рјешавању креативних задатака уже струке, као и да овладају техником цртања, поступцима и материјалима.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Усвојена знања и вјештине из предмета Цртање и сликање, модул 01_02_03				
Циљеви				
Овај модул оспособљава ученике за:				
<ul style="list-style-type: none"> - развијање континуираног теоријског и практичног знања ученика из области цртања, као и теорије ликовних елемената и ликовних законитости; - развијање код ученика осјећаја и способности да схвате простор и компоновање; - упознавање структуре ликовне композиције- елемената композиције, принципа компоновања; - развијање способности за визуелно запажање ликовних вриједности и законитости и изоштравање критеријума за процјењивање примљених информација; - стицање знања о квалитету визуелног осјећаја; - уочавање значаја свјетлости код изазивања визуелног осјећаја; - развијање осјећаја за раван, дводимензионални или тродимензионални простор; - његовање и развијање стваралачких, креативних и опажајних способности ученика; - његовање индивидуалног ликовног израза; - развијање инвентивности, визуелне способности и осјећаја за детаљ и цјелину; - развијање способности анализе и синтезе, критичког мишљења, мотивације и истрајности у раду. 				
Теме				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Цртеж 2. Пропорција 3. Композиција 				

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. Цртеж	<ul style="list-style-type: none">- објасни појам, врсте и значај цртежа у- креативним областима ликовних и примењених умјетности;- наброји помоћна средства за цртање и објасни њихову примјену;- наведе подлоге које се користе у различитим техникама цртања;- препозна објекат цртања као дио цјелине.	<ul style="list-style-type: none">- примијени систематичност и поступност у грађењу цртежа користећи двије фазе;- рукује средствима за цртање и другим средствима ликовног изражавања;- изради објекат цртања као дио цјелине;- нацрта према заданим инструкцијама композицију у различитим техникама цртања;	<ul style="list-style-type: none">- савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља повјерене послове,- ефикасно планира и организује вријеме,- испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и стандарда који су важни за наставни предмет.- испољи љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима,- одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођавати се промјенама у раду и изражавати спремност на тимски рад,	Наставник ће: <ul style="list-style-type: none">- објаснити појам, врсте и значај цртежа у ликовном дјелу;- објаснити линију, њене карактеристике и изражајне могућности;- набројати помоћна средства за цртање и објаснити њихову примјену;- набројати подлоге које се користе за извођење цртежа;- показати помоћу репродукција и дјечијих радова примјере цртежа;- објаснити фазе израде цртежа:
2. Пропорција	<ul style="list-style-type: none">- дефинише појам пропорције;- објасни значај пропорције;- препозна и дефинише пропорцију у простору;- објасни пропорцију као вриједност која- описује и тумачи облик;- препозна значај пропорције у композицији;	<ul style="list-style-type: none">- процијени пропорцију на датим примјерима;- употреби различите пропорције у ликовним композицијама;- употреби принцип златног пресека у ликовним композицијама;- употреби величину и пропорцију у простору.	<ul style="list-style-type: none">- испољи позитиван однос према професионално – етичким нормама и вриједностима,- испољи иницијативу и предузимљивост,- показује добру ручну спретност, моторичку координацију, има добар слух и вид,- испољава одличну способност за разумијевање	Наставник ће: <ul style="list-style-type: none">- објаснити пропорцију као вриједност која описује и тумачи облик;- објаснити различите врсте пропорција на примјерима;- објаснити пропорцију и одређивање сразмејра у простору;- показати златни пресјек на примјерима;- објаснити изведбу практичног рада;

3. Композиција	<ul style="list-style-type: none"> - дефинише појам композиције; - објасни структуру ликовне композиције; - објасни појам, врсте и значај композиције; - дефинише принципе компоновања; - наброји елементе композиције; - објасни разлику између равни, дводимензионалног и тродимензионалног простора; - објасни вертикалну, хоризонталну, дијагоналну, кружну и пирамидалну композицију 	<ul style="list-style-type: none"> - процијени композицију; - употрејеби различите врсте композиције; - употрејеби принципе компоновања, одреди различите размјере и пропорције у простору; - употрејеби различите композиције на примјерима; - примјени вертикалну, хоризонталну, дијагоналну, кружну и пирамидалну композицију. 	<p>сложених технолошких структура, система, цртежа и информација,</p> <p>- испољава способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду.</p>	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дефинисати композицију као скуп елемената који чине цјелину; - дефинисати и објаснити принципе компоновања; - набројати елементе композиције и објаснити улогу и значај сваког елемента посебно; - објаснити разлику између вертикалне, хоризонталне, дијагоналне, кружне и пирамидалне композиције; - припремити примјере различитих врста композиције; - извршити анализу различитих врста композиције користећи примјере; - навести различите изворе освјетљења; - припремити поставку и извршити њену анализу;
Интеграција				
Историја умјетности Обликовање ентеријера Стилски ентеријер				
Извори				
<ul style="list-style-type: none"> - уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске; - друга стручна и теоријска литература; 				
Оцјењивање				
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.				

Струка (назив):	КУЛТУРА И УМЈЕТНОСТ			
Занимање (назив):	ТЕХНИЧАР ДИЗАЈНА ЕНТЕРИЈЕРА И ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА			
Предмет (назив):	ЦРТАЊЕ И СЛИКАЊЕ			
Опис (предмета):	Стручни предмет			
Модул (наслов):	ПРОПОРЦИЈА ГЛАВЕ И ТОН			
Датум:	Август, 2021. године	Шифра:	Редни број:	05
Сврха				
Стицање теоријских и практичних знања из области цртања и оспособљавање ученика да стечена знања успјешно користе у обављању професионалних радних задатака. Ученици ће овладати техником цртања, поступцима и материјалима.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Усвојена знања и вјештине из Цртање и сликање, модул 01_02_03_04				
Циљеви				
<p>Овај модул оспособљава ученике за:</p> <ul style="list-style-type: none"> - развијање континуираног теоријског и практичног знања из области цртања; - стицање вјештина потребних за ликовно, обликовно и техничко ликовно изражавање; - развијање визуелне представе и визуелног памћења; - његовање и развијање стваралачких, креативних и опажајних способности ученика; - развијање способности код ученика за уочавање, вредновање и спознају различитих величина и њихових односа на облицима, тијелима, површинама и просторима; - стицање знања о линији као доминантном елементу композиције; - развијање способности за уочавање, изражавање, вредновање и спознају експресивних вриједности тока и карактера контурних и конструктивних линија; - стицање теоријских и практичних знања о смјеру као средству оријентације у простору и композицији; - његовање индивидуалног ликовног израза; - развијање мотивације, истрајности и упорности у раду. 				
Теме				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Пропорција главе 2. Тон 				

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. Пропорција главе	<ul style="list-style-type: none">- објасни портретну умјетност кроз историју;- објасни пропорције код портрета;- објасни анатомске карактеристике главе;- препозна анатомску разлику елемената главе;- препозна величине и одреди сразмјере и пропорције главе.	<ul style="list-style-type: none">- користи помоћне линије у конструкцији цртежа главе;- процијени величину и облик елемената главе на датим примјерима портрета;- употреби различите положаје главе у ликовним композицијама;- употреби величину и пропорцију у цртању главе.	<ul style="list-style-type: none">- савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља повјерене послове,- ефикасно планира и организује вријеме,- испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и стандарда који су важни за наставни предмет.- испољи љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима,	Наставник ће: <ul style="list-style-type: none">- објаснити портретну умјетност кроз историју;- објаснити појам пропорције и врсте положаја главе;- објаснити анатомске карактеристике главе;- објаснити на примјерима различите врсте портрета-конструкција портрета;- објаснити пропорције и одређивање сразмјера главе;
2. Тон	<ul style="list-style-type: none">- дефинише појам тона;- препозна, изрази и вриједнује различите тонове;- препозна хроматске и ахроматске тонове;- препозна интензитет код хроматских и ахроматских тонова;- објасни тонску разлику;- објасни разлику дурских и молских кључева.	<ul style="list-style-type: none">- користи различите тонове у ликовним композицијама;- презентује знање о тоновима на задатим примјерима;- примјени хроматске у ахроматске тонове у ликовним радовима;- презентује разлику између дурских и молских кључева.	<ul style="list-style-type: none">- одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођавати се промјенама у раду и изражавати спремност на тимски рад,- испољи позитиван однос према професионално – етичким нормама и вриједностима,- испољи иницијативу и предузимљивост,- показује добру ручну спретност, моторичку координацију, има добар слух и вид,- испољава одличну способност за разумијевање сложених технолошких структура, система, цртежа и информација,	Наставник ће: <ul style="list-style-type: none">- дефинисати појам тона;- објаснити тонску разлику у дурском и молском кључу;- објаснити на примјерима различите тонске вриједности и односе;- објаснити једно од основних средстава тона (поступност у постизању свјетлине од најсвјетлијег до најтамнијег и обрнуто);- објаснити изведбу практичног рада;- извршити индивидуалну коректуру радова;

			- испољава способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду.	
Интеграција Историја умјетности Обликовање ентеријера Стилски ентеријер				
Извори				
<ul style="list-style-type: none"> - уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске - друга стручна и теоријска литература; 				
Оцјењивање				
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.				

Струка (назив):	КУЛТУРА И УМЈЕТНОСТ			
Занимање (назив):	ТЕХНИЧАР ДИЗАЈНА ЕНТЕРИЈЕРА И ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА			
Предмет (назив):	ЦРТАЊЕ И СЛИКАЊЕ			
Опис (предмета):	Стручни предмет			
Модул (наслов):	ТОН, СВЈЕТЛОСТ - СЈЕНКА И БОЈА			
Датум:	Август, 2021. године	Шифра:	Редни број:	06
Сврха				
Овај модул оспособити ће ученике да стечена знања о текстури, валеру и боји успјешно примјењују у пракси при рјешавању креативних задатака уже струке.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Усвојена знања и вјештине из предмета Цртање и сликање, модул 01_02_03_04_05				
Циљеви				
Овај модул оспособљава ученике за: <ul style="list-style-type: none"> - развијање способности за уочавање, изражавање, вредновање и спознају различитих тонских кључева - дурски и молски кључ; - стицање знања о боји, његовој примјени у умјетничком изражавању; - стицање теоријских и практичних знања о тону, свјетлости -сјенки и боји; - развијање способности као ученика за уочавање, изражавање и спознају разлике између тонова и боја у композицији; - развијање осјећаја за тонску градацију боје, - његовање и развијање стваралачке, креативне и опажајне способности ученика; - његовање индивидуалног израза; - развијање визуелне представе и визуелног памћења; - развијање мотивације, истрајности и упорности у раду. 				
Теме				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Тон, свјетлост-сјенка 2. Боја 				

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
1. Тон, свјетлост-сјенка	<ul style="list-style-type: none">- дефинише појам тона;- препозна, изрази и вриједнује различите тонове;- препозна хроматске и ахроматске тонове;- препозна интензитет код хроматских и ахроматских тонова;- објасни тонску разлику;- наброји и дефинише:- свјетлост, основну и бачену сјенку, врсте перспективе, скраћење и повезивање облика;- препозна и објасни изворе свјетлости;- препозна, разликује, дефинише и црта ентеријер и екстеријер уз употребу свјетлости и сјенке.	<ul style="list-style-type: none">- користи различите тонове у ликовним композицијама;- презентује знање о тоновима на задатим примјерима;- примјени хроматске у ахроматске тонове у ликовним радовима;- примјени сопствену и бачену сјенку на практичним примјерима;- изради перспективу ентеријера на задату тему;- изради перспективу екстеријера на задату тему.	<ul style="list-style-type: none">- савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља повјеренепослове,- ефикасно планира и организује вријеме,- испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и стандарда који су важни за наставни предмет.- испољи љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима,- одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођавати се промјенама у раду и изражавати спремност на тимски рад,- испољи позитиван однос према професионално – етичким нормама и вриједностима,- испољи иницијативу и предузимљивост,- показује добру ручну спретност, моторичку координацију, има добар слух и вид,- испољава одличну способност за разумијевање сложених технолошких структура, система, цртежа и информација,	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none">- дефинисати појам тона;- објаснити тонску разлику у дурском и молском кључу;- објаснити на примјерима различите тонске вриједности и односе;- објаснити свјетлост, основну и бачену сјенку, спектар, перспективу, скраћење и повезивање облика;- објаснити интензитет код хроматских и ахроматских боја;- објаснити значај и улогу свјетлости у опажању облика;- објаснити улогу контраста при стварању визуелних осјећаја;- објаснити изведбу практичног рада;- извршити индивидуалну коректуру радова;- извршити заједничку анализу, коректуру и вриједновање радова.
2. Боја	<ul style="list-style-type: none">- препознаје и дефинише боју;- објасни разлику квалитативне и квантитативне вриједности свјетла;- објасни боју као физичко својство свјетлости;- именује основне изведене и терцијалне боје;	<ul style="list-style-type: none">- користи боју у практичном раду;- изради основне, изведене и терцијалне боје;- користи комбинације основних, изведених и терцијарних боја у ликовним композицијама;		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none">- објаснити ученицима значење појма боје;- објаснити боју као физичко својство свјетлости;- извршити квалификацију боја по интензитету и бојеној вриједности;- набројати основне, терцијалне и изведене боје;

	<ul style="list-style-type: none"> - набраја боје сунчевог спектра; - дефинише подјелу боја на двије групе: <ul style="list-style-type: none"> - хроматске - ахроматске; - дефинише хроматске и ахроматске боје и наведе топле и хладне боје; 	<ul style="list-style-type: none"> - примјени боје сунчевог спектра; - примјени хроматске и ахроматске боје у ликовним композицијама; - примјени топле и хладне боје у ликовним композицијама. 	<ul style="list-style-type: none"> - испољава способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду. 	<ul style="list-style-type: none"> - набројати боје сунчевог спектра; - дефинисати хроматске и ахроматске боје; - именовати топле и хладне боје; - објаснити асоцијативну вриједност и психолошко дејство боје кроз израду практичног рада; - објаснити изведбу практичног рада; - извршити индивидуалну коректуру радова; - извршити заједничку анализу, коректуру и вриједновање радова.
Интеграција				
Историја умјетности Обликовање ентеријера Стилски ентеријер				
Извори				
<ul style="list-style-type: none"> - уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске; - друга стручна и теоријска литература; 				
Оцјењивање				
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.				